

4. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку – [Електронний доступ]. Режим доступу: <http://in.ukrproject.gov.ua/index.php?get=212>
5. Пересада А. А. Інвестиційний процес в Україні [Текст] / Пересада А. А. – К.: Лібра, 1998. – 389 с.
6. Сазонець І. Л. Міжнародна інвестиційна діяльність / І. Л. Сазонець, О. А. Джусов, О. М. Сазонець // Підручник – К.: Центр учбової літератури, 2010 – 304 с.

Пострелко М.М.

студентка,

Науковий керівник: **Тарасюк М.В.**

доктор економічних наук, професор кафедри фінансів,

Київський національний торговельно-економічний університет

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ

Інноваційна діяльність – діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок, випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг. Одна із форм інвестиційної діяльності, що здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу [1].

Здійснення інноваційної діяльності підприємств в Україні найбільшою мірою залежить від обсягів фінансування. Існує широка низка потенційно можливих джерел фінансування, проте найбільші труднощі виникають саме за відсутності коштів.

Важливим чинником для розвитку інноваційної роботи підприємств є наявність фінансових ресурсів. Оскільки держава не здійснює в український бізнес істотні інвестиції, підприємці власноруч мають шукати джерела винайдення капіталовкладень. Вибір українськими підприємствами інноваційних стратегій як основи свого стійкого розвитку може бути одним із найголовніших чинників інтеграції України в економічні структури Європейського Союзу [3].

Загальноприйнятими джерелами фінансування є: власні кошти підприємства, фінансова підтримка держави, кошти вітчизняних інвесторів, кошти іноземних інвесторів, кредити тощо.

Структура джерел фінансування інноваційної діяльності підприємства за 2012 та 2013 рр. представлена на рис. 1, 2.

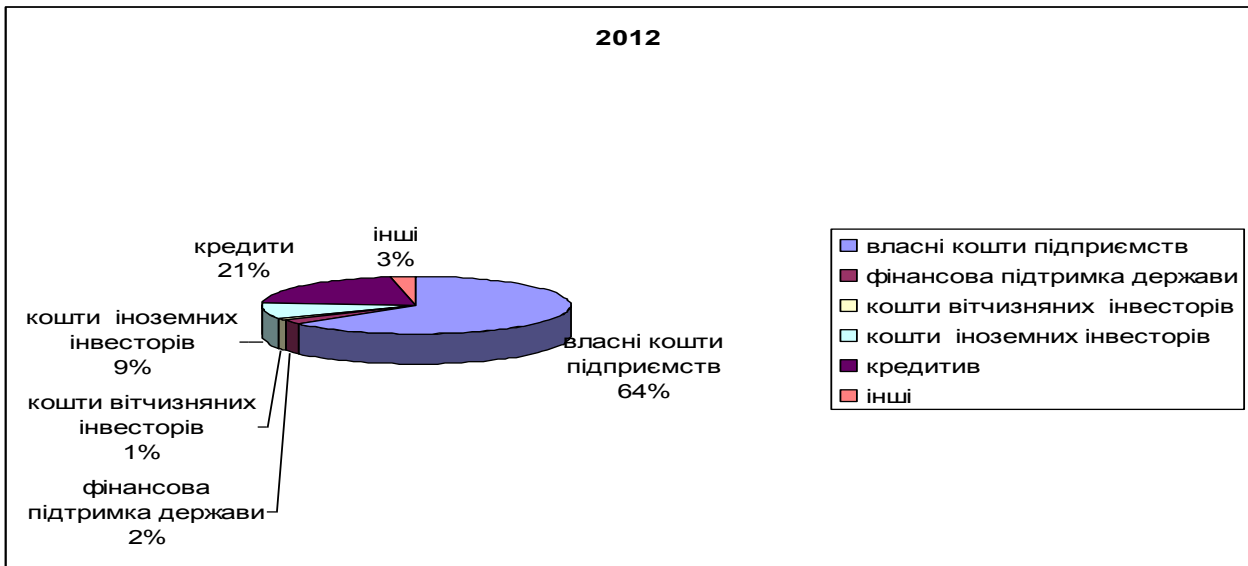

Рис. 1. Структура джерел фінансування іноваційної діяльності підприємства у 2012 році

Розроблено автором на основі джерела [4]

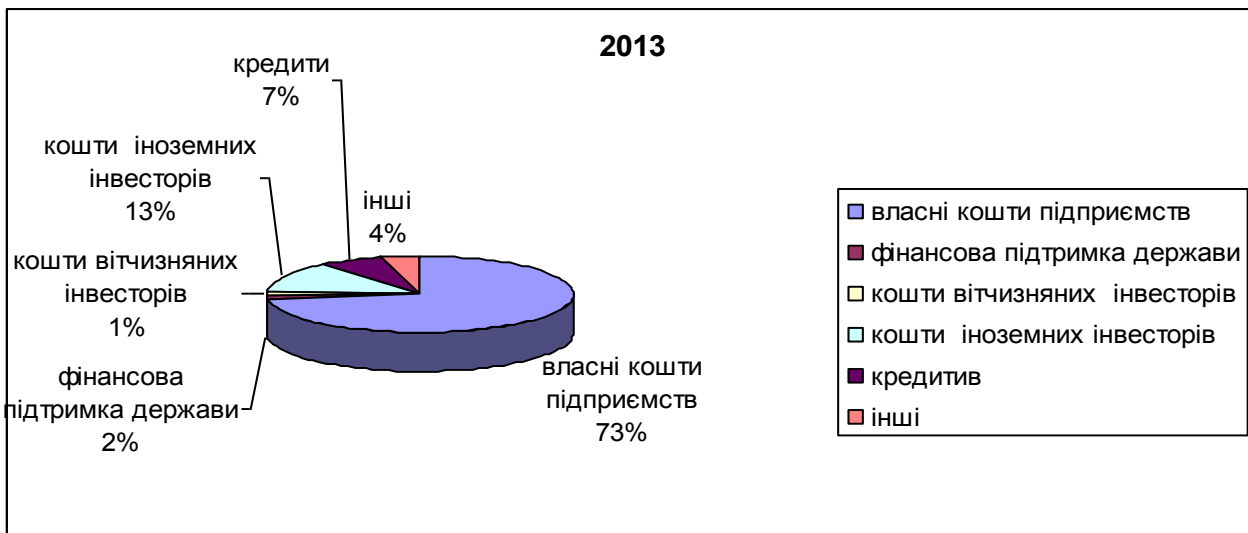

Рис. 2. Структура джерел фінансування іноваційної діяльності підприємства у 2013 році

Розроблено автором на основі джерела [4]

Спостерігаємо збільшення власних коштів підприємств, скорочення кредитів, сталі показники частки коштів іноземних інвесторів та фінансової підтримки держави, а також збільшення іноземного інвестування. В кризовій ситуації питання джерел фінансування ще більше актуалізується, оскільки у зв'язку із економічною нестабільністю іноземні інвестиції знижуються майже до нуля.

Переваги та недоліки таких джерел фінансування наведені на табл. 1.

Окрім зазначених, існують нетрадиційні джерела фінансування інновацій.

До них можна віднести: форфейтинг, франчайзинг, венчурне фінансування та інші.

Таблиця 1

Характеристика джерел фінансування інноваційного розвитку.

Джерела фінансування	Переваги	Недоліки
Самофінансування	<ul style="list-style-type: none"> • Незалежність від різноманітних фінансово-кредитних установ; • Забезпечення фінансової стійкості підприємства, його платоспроможності у довгостроковий період; • Зниження ризику банкрутства. 	<ul style="list-style-type: none"> • Затримка платежів обмежує можливість фінансування інновацій за рахунок прибутку; • Недостатній обсяг власних коштів зумовлює низьку інноваційну активність; • Обмеження темпів розвитку.
Позикові засоби	<ul style="list-style-type: none"> • Можливість розвитку виробництва; • Швидке оновлення основних виробничих фондів без значних одноразових витрат. 	<ul style="list-style-type: none"> • Погіршення фінансових результатів реалізації проектів; • Високий ступінь ризику; • Проблеми гарантій, необхідних для кредитування.
Залучені засоби	<ul style="list-style-type: none"> • Можливість відносно вільно маневрувати структурою ресурсів; • Акумулявання крупних фінансових ресурсів шляхом розміщення акцій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Неможливість залучати значні обсяги інвестиційних ресурсів; • Упередженість конкурсного відбору інноваційних проектів.

Розроблено автором на основі джерела [2, с. 280-282]

Форфейтинг – це фінансова операція, що перетворює комерційний кредит на банківський. До нього вдаються з метою акумулювання фінансових коштів при реалізації інноваційного проекту, якщо інвестору для цього бракує коштів. [2, с. 281]. Використання форфейтингу для фінансування інноваційної діяльності має ряд переваг: прискорює оборот капіталу, знижує ризик неплатежів, зменшує розмір дебіторської заборгованості. Проте потрібно додати, що форфейтинг є найбільш дорогою формою фінансування, оскільки кредит здійснюється через посередника. До того ж укладення форфейтингових договорів здійснюється тільки для підприємств, що характеризуються високими фінансовими показниками. Тому застосувати цей метод для вітчизняних підприємств, діяльність яких ускладнена впливом фінансової кризи, не завжди можливо.

Франчайзинг є найповнішою фінансовою схемою залучення інвестиційних ресурсів у процес тиражування інноваційних проектів, що пройшли апробацію

ринком. Власник запатентованої інноваційної ідеї, що є основою його бізнесу, за договором франшизи передає право на її використання іншій організації, водночас беручи на себе фінансові витрати на становлення бізнесу на новому ринку, його консалтинговий і маркетинговий супровід. Франчайзинг поєднує переваги кредиту і лізингу, мінімізуючи стратегічний ризик для франчайзі. Проте вітчизняні підприємці не поспішають долучатися до франчайзингових відносин. Першопричиною цього є брак стартового капіталу, необхідного для купівлі франшизи. За даними Асоціації франчайзингу, в Україні найдешевший варіант входження в франчайзинговий бізнес – 25 тис. дол., а максимальна вартість становить мільйони. В той же час в інших країнах стати франчайзі набагато дешевше та доступніше.

У розвинених країнах світу значного поширення набув такий метод фінансування, як венчурний капітал. Венчурний капітал – це кошти професійних учасників ринку, що інвестуються спільно з підприємницькими коштами для фінансування початкових стадій розвитку нових проектів. Компенсацією високого рівня ризику, що бере на себе інвестор, є очікування підвищеної норми винагороди на інвестиції, що здійснюються. Специфічними особливостями венчурного фінансування є: відсутність гарантій відкодування, довгостроковий період фінансування – від 3 до 10 років, високий рівень ризику через відсутність будь – яких гарантій про успішний розвиток проекту, участь венчурного інвестора в управлінні інноваційними розробками з метою зниження ризиків.

Отже, фінансування інноваційного розвитку в Україні визначається і регулюється законодавством, зокрема, такими нормами Цивільного, Господарського, Митного, Податкового кодексів, нормативно – правовими актами: Закон України «Про інноваційну діяльність», Закон України «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні», Закон України «Про наукову та науково – технічну діяльність», Закон України «Про інститути спільного інвестування». Держава відіграє чільну роль у фінансуванні інноваційного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002, № 40–IV / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
2. Корольова-Казанська О. Джерела фінансування інноваційних проектів підприємства / О. Корольова – Казанська Економічний аналіз. – 2010. – Випуск 5. – С. 280-282.
3. Манцуров І.Г. / Конкурентний стан підприємництва в Україні. Інноваційна парадигма суспільного розвитку / І.Г. Манцуров, С.Г. Дрига // Конкурентний розвиток підприємництва в Україні: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – К.: Київський національний університет ім. Т.Г. Шевченка, 2012. – 7 с.
4. Офіційний сайт Державного комітету статистики // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.